

Թարկած պիտի ըլլայ արտաքին և ներքին շատ մը վտանգներու:

Ներկայ Դահլիճը քաղաքական փոքր ժողովուրդներու խնդիրներէ կազմուած է: Անկախ ինքնիշխան ծայրայեղութիւններուն դէմ և ապստամբներու հետ ունեցած իր յարաբերութիւններուն մէջ շատ խնձով փորձուածք մը ունեցաւ: Բան-կին և հանրային կարծիքն իրեն հակեցուցած է: Կր յուսանք որ իրեն չնորձիւ Սամանեան երկրի բաղկացուցիչ տարրերու անհասանձեղի վիճակը պիտի բարեխաւի և ներքին խլրտուամեղութիւնը պիտի գտնեն: Սրղ, առանկ Դահլիճն մը մենք կ'անկախենք՝ որ ներկայ պատերազմին համար ալ միջոցներ խորհի և զայն որեւէ կերպով հաշտութեան ճամբուն մէջ դնէ:

Ա. ԳՈՐԻՍՈՎՈՎՈՎ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՐՅԵՐ ՄԱՐԶԱՆՔ ԵՒ ՏԻՍԻՓԼԻՆ

Ք.

Քաղաքակիրթ աշխարհը կը վազէ առնէ զպրոցները մանկավարժական սիւստեմներով մտաւարական բարձրագոյն մակարդակը կ'աշխարհէ. զրոյ մ ժամանակ ջանք, և ճիգ չի խնայուիր. ամէն տարի մարմնամարզի նորագոյն գործիքներ, ինքն թիւր, մանկավարժական սեմ տներով պատրաստուած դասագրքեր կուգան իրենց մտաւար և մարմնաւար սնունդներ մատակարարելու, իսկ մենք ինչ կրնենք արդեօք:

Յաւախօրէն խոստովանելի կէտ մըն է թէ՛ մեր դպրոցները չեն կրնար ըստեղծագործ ուժեր արտադրել, անոնց դուրս տուած երիտասարդութիւնը խակ է աւելի և միակողմանի: Մեր մէջ ո՛ր մէկ ծնողքն է որ իր գաւառովը և անոր յաճախած դպրոցովը կը հետաքրքրուի և իր աշխատութեան բաժինն ալ ուսուցիչի քրտինքին հետ կը միացնէ: Նիւթապէս և բարոյապէս: Ժիտ աղջ քրտինքով թրք ջուած գետինն վրայ է որ կը ծին ու կարտադրուին ապագայ հանճարներ և Հերակլէսներ:

Մեր ազգին մէջ մեծ մասամբ ծնողները բոլորովին անզէտ են իրենց զաւակին յաճախած դպրոցին ու ուսուցիչին վրայով: Անոնք կը կարծեն թէ, տղան ձեռքէն բռնել, և զայն դպրոցին մէջ տեղադրելով, ամէն ինչ կը լինայ: Այս կերպը շատ անգամ իր յանցանքներուն մէջ աւելի ծնողը պատասխանատու և մեղադրելի է քան դպրոցը: Մեր ազգային վարժարաններու ուսուցիչներուն ունեցած պարտականութիւնը շատ աւելի ծանր է. քան եւրոպացի ուսուցիչներունը, և ինչո՞ւ, դա՞, հարց մէ՛ ծնողներ կան որ իրենց տղիտութեամբ իրենց սրտահատորներուն դահլիճներն իսկ են, զանոնք կ'չփախան, կ'անգագացնեն և երբ ուսուցիչին կեղծանարար մէկ ապտակը, որ կոչոււմ ունի այդ անուղղային մորթն ալ

տաքցնելու մի քիչ զայն գիտակցութեան բերել և համար, կը քննադատեն կը իշխանեն և կը զրկարտեն ու ուղիղը զրկարոցը և նոյն իսկ կ'ընտրուին անոնց անհոգի իշխանութիւնը պատկերացող մարմնոյն զէմ... Ո՞րն է այն ուսուցիչը որ աշակերտը զգոտապէս անապ հոգեւորապէս չ'առաջնապիւր:

Ամէն ծնողք իր գաւառը զատաւար կելու կերպ մը ունի, անկախ չ'մտնանք ըսելու որ դպրոցն ալ իր հեղինակութիւնը ունի, այս է՝ օրէնքը, որուն ամէն աշակե տ անխտիր կերպով պարտաւոր է հնազանդելու: Դպրոցը ոչ վաճառատուն է և ոչ ալ պատժող տեղ: Մեր մէջ ինչ որ ցաւալի է խօսին, շատեր իսկ մանկավարժ կը կտրին կը ճամարտակեն, կը հորմաք, քանի մինչ իսկ փաստելով թէ՛ դպրոցին մէջ պատժ և հարկ եղած ժամանակը ձեռն տար աւելորդ է: Ահաւասիկ Գրիթեան Հանգոյց մը որու վրայ ուղեղներ շատ յոգնած և զրիչներ շատ խաղած են, բայց դեռ Աղեքսանդր մը գտնուած չէ, իր սուրի մէկ հարուածովը կտրելու գայն:

Մանկավարժներ իրենց աշակերտին և ընտելութեան համեմատ կարծիքներ տուած են, բայց անոնք հիմ չեն կրած ունենալ, յոջորդները զանոնք միշտ խորճըմանքի տուր սլաքներուն տակ և քննադատութեան բովին մէջ հայեցողած են: Այս կերպ մը պարզապէս գիւրն կը նկատուէր ուսուցիչն, որ իր կամայականութեան համեմատ ամէն ինչ կրնար ընել: Ձախարհի օտարի տաշխարհներ, փայտի հարուածներու տակ տակաւին ձեռքը, զպրոցին իշխանութիւնն իսկ էր: Բայց հեռզնտէ այս դժոխային արարքները փրցուեցան զպրոցիէն, ու սկսան ծանալ որ աշակերտի և ուսուցչին միջև խրամատ չը բացուի, մէկը միւսը իր իշխանին չկարծէ, ալ իր բարեացակամը:

Գերման Նիւնաւոր Էյլմըն մանկավարժը կըսէր. «Դպրոցը երկրորդ մի բնաանկան յարկ է, որուն տակ պէտք է աշակերտ և ուսուցիչ աշխատեն: Կապուին իրարու որ տղան չը խոտէ՛, իր թերեւոր ծածկելու»: Այս մանկավարժութիւնը իր բոլոր ջանքն ու ճիգը կը թափէ որ զրկարոցներուն մէջ կարենայ յանդիմանալի և պատմի շինութիւնը ջնջել, անոր տեղ աշակերտին մտքին մէջ տեղադրելով արժանապատուութեան զգացումը որով տղան իր թերութեանց մէջ ուսուցչին մէկ ուղեւորութիւն իր սխալն ուղղէ:

Կոյսը Բոտտիի և Մերոպ, մարմնամարզի ուսուցիչ (Շար.) Պ. ՄԷԼԻՔԵԼԷՆ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Պ. ԼԱԶԱՐ ՍՏԱՄԱԳԻԱՏԻԻ ՀԵՏ

Պ. Լազար Ստամագիտի այն յէմքն է որ գրեթէ իզմիրի ամբողջ հասարակութեանց ծանօթ է: Յարգելի փաստաբանը ինչպէս յայտնի է, տակի քաւի մը ախիս առաջ ինքն էր գայած էր իր մէջ

հիւանդութիւնը բուժել տալու համար: Մեր «Էդիթ» պաշտօնակիցը այս վերադարձին տոթիւ տեսակցութիւն մը ունեցած է անոր հետ զոր աւելորդ չենք նկատել թարգմանարար ներկայացնել մեր ընթերցողներուն:

Եկէ՛ք և Լազարի գաղտնի Կեղծ-Ինչ-Փէր իր բնակարանը, ուր գոյքը գտանք բազմաթիւ ծառօթներէ չրջապատուած, որոնք եկած էին իր ապագիւնութիւնը շարժաւորել և Յունաստանի մասին տեղեկութիւններ քաղել:

Մենք մեր այցելութեան կրկին նպատակը հասկցուցինք իրեն, որու ի պատասխան Պ. Ստամագիտիս իր սովորական քաղցրախոսութեամբ անմիջապէս աւելցուց. «Ձեր տրամադրութեան տակ ևս, պայմանաւ որ ընկերութիւնն չխանդարէք»:

Այո՛, ըսինք իրեն, բայց ներեղք մեզի, վասն զի ծառքութիւն կը պատճառեք մեզ:

— Այ՛, ընտ. երբեք: Արդէն գիտէք որ ևս հրապարակագիրներու պատճառած ծառքութիւններուն վարժուած եմ: Անքէնք գտնուած ատենս՝ գրեթէ բոլոր թերթները կուգային իմ խանութ կարծիքներս կը խնդրէին թուրքիոյ քաղաքական կացութեան վրայ:

Հիմա կը փափաքենք գիտնալ՝ թէ թուրքիոյ կացութեան փոփոխութիւնը ինչ ներգործութիւն ունեցած է Յունաստանի մէջ:

— Ձեք կրնար երկակայն պատասխանել մեզ Պ. Ստամագիտի Աթենագիւնը և մասնաւորապէս քաղաքական չորմակներու ան ուրախութիւնը, որ յոռա՛ք կուէ ինքնիշխան Դահլիճին անկումէն և թուրքացիներին լուծումէն:

— Ի՞նչ տպաւորութիւն գործեց նոր Դահլիճը:

— Ծիւղ եւրոպայի մէջ գործածին պէս: Բնա՛միլ փաշայի Պատեխազմախան նախարար Նազըմ փաշայի, Վարչապետ Ահմետ Մուխթար փաշայի և Մուսթաֆա Նախարարներուն անունները միջազգային համբաւ մը կը վայելեն: Ասոնք են որ պիտի կրնան արտաքին աշխարհի խիղճը հանդարտեցնել: Անստոյ չի զոքարդութիւններու մասին և շատ չանցած կարգերը պիտի վերահաստատուին և նոյն իսկ Խալիօթ-Սուլթան պատերազմին վերջ պիտի տրուի:

— Պ. Վէրիգիւն տեսա՞ք, անկախ Ինչ կը խորհի:

— Այո, տեսայ զինքը, Պոլսոյ իրաց վերջին փոփոխութիւնէն քսի մը որ վերջը, Որովհետեւ թերթները որ առաջ Պոլսոյ ճամբ վերջին վերադառնալով, գիտաւորութիւնս գրած էին, անոր համար Անքէնք բոլոր երեկոյնները այցելութեան եկած էին ինձի որոնց մէջ կային նաեւ Պ. Վէրիգիւն և իմ ամենափոքրի բարեկամ և հրապարակագիրներու պարագլուխ Պ. Վեղիբաս:

— Պ. Վէրիգիւն ինձի գոնայով ըսաւ. ես կը փափաքեմ Պ. Ստամագիտի մեր

դրացի Օսմանեան Տէրութեան հասկըցունես որ մենք իսպառ ճշուա՛ւ ենք իրեն հետ մեր քաղաքական յարաբերութիւնները գրտացունենք և ցաւալի բախումներու փափաքել: Կը յուսամ որ Կառավարական խնամանքները լրջօրէն պիտի վերաբերուին Ռուսաստանի խոհմ և հանգարտ քաղաքականութեան հետ, և միանգամայն վստահ պիտի ըլլան որ Հելլատան միշտ փափաքող է թուրքիոյ ներքին բարեկարգութեան և իսաղաքասիրական ձրկուումներուն:

Թուրքիոյ պատմութեան ոչ մէկ էջին վրայ չկայ նոյն իսկ ամենափոքր արձանագրութիւն մը յորում յոյները ուղած ըլլան Տէրութեան կարգերը իւնգարել, միջլըն ոչ նուազ անթիւներու մէջ, Կառավարութեան զուտը եղողները, Թուրք միաւիտ ժողովուրդին մոկեանդական կերքերը վստահ են մեզի դէմ և այսպէս մենք շատերը հոս անխնայ մարտիրոսացած են:» Հիս Պ. Վէրիգիւն իր խոսքը ընդհատեց:

— Տեսա՞ք ուրիշ քաղաքագէտներ ալ: — Այո՛, պատասխանեց Պ. Ստամագիտիս: Ես տեսայ Պ. Բորովիան և Պ. Ստրազու, որոնց հետ զպոռական եղած ատենէս բարեկամութեամբ կապուած եմ և որոնք վերջերս իրենց այցելութեամբ պատուեցին զիս:

— Ինչ ըսաւ մեզ Պ. Բորովիան:

— Պ. Բորովիան մեր երկրի կարգի կանոնի մտնելուն վրայ շատ գոհ եղած է: Այն ինչ նոր Դահլիճը կազմուեցաւ, վերաւորա՛ւ ծառօթ հրապարակագիրներուն վերադառնալով թուրքիա մուտք գործելուն աշխատեցաւ: Շատ կը նեղանար իրատէին ուղանալուն համար, Բաթրաղղաբար անցալ Հինգաթթի անկա հասաւ և հրապարակագիրները արդէն պատրաստուած են իրենց տեղերը դառնալու: Նրմանապէս իզմիրէն վտարուած Պ. Պ. Սէլաւիի և Ա. Ստամագիտիի համար ալ պիտի աշխատուի՝ որ նոյն բաղդին արմատանան:

— Պ. Բորովիան ողբացալ իզմիրի հիւպատոս Պ. Բողէնի յաջորդին վրայ բան մը չի գրուցնե՛յ:

— Այ՛, բայց ես իրեն հարցուցի այս մասին: Դիտէ՛ք ասիկա փափակ խնդիր է և միս կողմէն Պ. Բորովիան խորհրդապահ անձնաւորութիւն մըն է, Բստ ամենայն հաւանականութեան, ընտրութիւնը պիտի կատարուի հետեալ երեք արժանահատ անձնաւորութիւններու շուրջ Բ. Տելիեանի, Ռաֆայի և Աթանասիաթի:

— Մինչ հոս կը բաւէ կարծեմ, աւելցուց Պ. Ստամագիտի և կը խորհմ թէ բաւական բան ըլլի մեզի:

Շտրահալ եղանք իրեն որ պատիւ ըրաւ մեզ իր ներկայութեան ընդունելու և իր չանկան տեսութիւնները պարզելու: Մեծ ազնուութեամբ Պ. Ստամագիտի միջև իր տան տուր մեզ ընկերացաւ: Հոն երբ հրաժեշտի ողջնիւ պիտի տայինք միտքերս ինկաւ յառաջիկայ երեսփո-

«ՊԱՏԻՆՆԻ» Դ ԺՈՒՐՆԱԼ 324

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱԲՈ

ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐԸ

Ք.

ՏԱՆՏՈԼՈՒ ՓԱԽՈՒՍՏՐ (Շար.)

Ակներն էր որ հաստատ որոշում տուած էր և անկեղծօրէն կը խօսէր:

Ճանաչող հակացաւ որ իր կեանքը պաշտպանելէ զատ ուրիշ բան չէր մնար իրեն:

Մէկ կողմ նետեց իր վերարկուն, զաշոյնը հանեց և պաշտպանողական դիրք մը բռնեց:

Անձանօթը նոյնն ըրաւ:

Վարկեան մը յետոյ երկու հակառակորդները իրարու վրայ կը քայլին, և զիջերուան մէջ, այս մակթի փողոցին խորը, կոխը սկսաւ՝ առանց աղմուկի, առանց այն չափունի որ սրով մենամարտութիւնները կ'ուղեւորէ, ալ միայն երկու մարդոց խուլ շնչառութիւնը կը լսուէր:

Երբեմն՝ բազուկ մը կը բարձրանար, շնչառարիչ, դաշոյնը կը շողար գեշերաշին միտքեան մէջ, ուրիշ ոչինչ...

Հարուածը պարագլուծեան մէջ կը տրուէր:

Այն ատեն կրկին իրարու ուժ կը փորձէին, կըսպառէին:

Ասիկա տեւեց հիւզ վարկեան:

Ետեւարձ ճանաչող ինկաւ իր հակառակորդին վրայ:

Վարդազ սեղմուած մը իրարու զըրկախառնուեցան:

Յետոյ խուլ արտգակ մը լսուեցաւ:

Մարմին մը ինկաւ:

Հակառակորդը՝ որ ոտքի վրայ կեցած էր, ծռեցաւ չոստիկն խորունկ կերպով ձախ ուսին մէջ մխուած իր դաշոյնը և մըմնեց:

— Տասը վայրկեան ունի ապրելու... Այն ատեն լողթական հակառակորդը առաւ իր վերարկուն, փաթկուեցաւ անոր մէջ և հեռացաւ՝ առանց անապառաճի:

Ք.

ՈՒՐ ԱՌԷԹԷՆ ՆԱՄԱԿ ՄԸ ԵՒՍ ԿԸ ԳՐԷ

Այն իրիկունը Բիէն Առէթէն ժամ ու թին միջոցները իր պայտը մտած էր՝ խիստ տխուր տրամադրութեամբ մը:

Արդարեւ, հրախուած ըլլալով ճաշի մը՝ որուն պիտի յաջորդէ երեկոյթ մը, Առէթէն որոշեալ ժամուն գացած էր կոչնաւորները պալատը:

Վարպետ Բիէն մշտապատրաստ ախորժակ մը ունէր ուտելու:

Հոգի կուտար այս տեսակ ճաշերով ներու. նախ՝ որովհետեւ առատօրէն կը ճաշէր՝ առանց քսակին բերանը բանալու. յետոյ՝ որովհետեւ այս տեսակ երեկոյթներու մէջ կը փորձէր բարեկամութիւն հաստատել առատաձեռն Մեկենասի մը հետ: Իրեն կը ձուէր իր ոտանաւորներէն մէկը՝ զրամական վարձատրութեամբ կամ փառատնէջի աղնուակաւի մը հետ որուն կենսագրութիւնը կը գրէր:

Այս կենսագրութեանց համար Առէթէն սակազները հաստատած էր որոնց վճար ման մեծ հոգ կը տանէր՝ իրը պարկեշտ վաճառական:

Այս ինչ վերնագիրը երեք ֆրանք

կ'արժէր, այն ինչ ներբողականը երեսուն ֆրանքի կը գրէր:

«Հայապաղ» իւր ֆրանք կ'արժէր. «Հիւսիսային» տասներկու ֆրանք: «Արեւու պէս ազնուակիր» ի սակագինը տասներու թը ֆրանք էր:

Ասիկա իր ապրուստը ճարելու միջոց մըն էր իրեն համար:

Մնաց որ իրաւունք չէր չափէն աւելի մեղադրել իսկյն Առէթէնը որ՝ զոնէ իբր չըմեղանք՝ կրնար առարկել թէ կ'ապաւր այնպիսի դարու մը մէջ ուր զրարոյական բառը երեք չոսեր այն իմաստը զոր ունի մեր օրերուն մէջ:

Արդ, այն իրիկունը, ինչպէս ըսինք, վարպետ Բիէն ճաշի հաւերուած ըլլալով, կ'աշխատէր անապառաճ գոգ գտած էր: Իրեն ծանուցած էին թէ երեկոյթն և ճաշ ուրիշ որուան մը յետաձգուած էր:

Աստի շատ տխուր տրամադրութեամբ մը իր տունը մտած էր, և դիւրին է գուշակել թէ Առէթէնները լուսանքներու ինչ տեղաւարաւ մը ընդունեցին, բացի Բէնիսայէն, որու մասին Մէնթրի տեսարանէն ի վեր՝ տարօրինակ խանդաղատանք մը կը տածէր:

— Կրող, ի՞նչ կ'անցնի կը դառնայ Վենետիկի մէջ, կը մոլտար Բիէն Առէթէն:

խանական ընտրութեանց մասին ալ իր կարծիքն հարցունելու։

— Առողջութեան խնդիրը առ այժմ ամենէն կարեւորն է պատասխանեց, այնուամենայնիւ վստահ կրնաք ըլլալ որ յառաջիկայ ընտրութիւնները աւելի օրինաւոր պիտի ըլլան և յայն ազգը աւելի ազգասէր և փորձառու ներկայացուցիչներ պիտի ունենայ, այս անգամ երեսփոխանական ամբիոններուն վրայ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹԱԼԻՆԱՅԻՆ ՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԴՆՃ ՆԱՍԵՐ ԿՐԳԱՆՔԱՄԻՆ ՆՈՐԷՆ, ինչպէս որ անցեալ որ այս գաւազաններուն արձագանքը ըլլալով գրած ալ էինք թէ Հայնոցի տուններուն աղբերը թաղապետութեան պաշտօնականութեան կողմէն չեն վերցուի երբեմն չարաթնեքով, գաւազաններէն ու մանք կրնան թէ իրենք տեղեկացած են, նոյն իսկ ապրահաւաքներէն, Հայնոց չայցելելուն պատճառը, որ ուրիշ բան չէ, բայց եթէ թաղապետութեան զինքն ուրիշ տեղ գործածելով կ'իմանանք թէ Քարափին կողմը և ուրիշ տեղեր ընդհանուր աղբահաւաքութեան կեդրոնները (չեօփիւք) մարտնչու համար այս վերջերս կը գործածուին եղբր ալ աղբահաւաքները իրենց սայլերով, Արդ ո՞րչա՞ր բանաւոր է քաղաքապետութեան ըրածը, երբ մասնաւոր թաղերու մարտնչական յատկաշուշած պաշտօնները քաղաքապետութիւնը իր հաշւոյն կը գործածէ գաւազան տեղերու աղբակոյտները մաքրել տալով և քաղաքացիները կը զրկէ որ տուններու աղբերը զո՞նք օրը անգամ մը կամ երկու օրը անգամ մը վերցունին, Հայնոցի տունները սկսած են հոտել, երբեմն չարաթն մը, երկու չարաթն աղբերնին չի վերցունելով, ինչպէս գիտենք հիմա ամառ է, և իւրաքանչիւր տուն ամէն ժամանակ տեղի աղբ կը հաւաքուի ձմերուկի, սինի և այլն ի կեղեկներու կուտակմամբ, ասոնք ոչ միայն կը հոտին, այլև փոխով կորցնուին և գարնան տուններէն պատճառ կրկին, թաղապետութիւնը ամէն ժամանակ տեղի հիւստէ օր ոչ միայն ամէն օր այլև օրը երկու անգամ պիտի պարտադրէ իր պաշտօնականները որպէսզի տուններու աղբը վերցնեն, Բայց հոգ ընող չիկայ, երբ աղբի տուրքը հաւաքուելու կուգայ կարգը, թաղապետութեան պաշտօնականները իրար կանցին օր առաջ գաւազանները վերցնելու, գաւազաններ վերջը ալ փոխելին չէ թէ քաղաքացիներուն աղբը վերցնող կա՞նք թէ չկայ, Այն քաղաքապետութիւնը որ ինքզինք ամէն բանի վրայ աջակցել հակող կը ձևացնէ և ի հարկին ստիճաններուն գործածած բամբակին իւրաքանչիւր յաճախորդին գործածելէն վերջ նետուիլը կը հիւստէ և կամ ածելին կ'իյն երկու թէ ըլլալը կը յանձնարարէ մասնաւոր պաշտօնագրերով, կը զարմանանք թէ տուններու աղբերու վերցունելուն մասին հոգ անգամ չի ընել, Ի՞նչ, անպատճառ քոյն

առանձին իր սեղանին առջև՝ ճաշը աւարտելէ յետոյ, Ամէն կողմ ուրիշ բան չի տեսնուի՝ եթէ ոչ անհանգիստ և մտահոգ զէնքեր, կանգունի չափ կախուած երեսներ, չիլ ակնարկներ, ցած ձայնով խօսող մարդեր, եթէ այսպէս շարունակէ այլ ևս պիտի դադրիմ Վենետիկը գեղազարդել իմ ներկայութեամբս, և պիտի ձգեմ երթամ, նայի՛նք, ո՞ր կրնամ երթալ... Հոսմ' կրո՞ղ, Ռոստոլ կարտի նալը գաւազանով ծծել տուաւ զիս... Բարե՛գ, Հոն ալ կը վախճամ որ ձրան սուա մ, կայսրը կախաղան կը հանէ զիս... Պէտք է մտածել այս մասին... Բայց սա ստող է որ Վենետիկ անտանելի կը դառնայ կոր։

Այսպէս խօսելով Առէթէն իր նշխաններէն զնայ, վառարանը վառեց, անկողինը շտկեց և ի վերջոյ պառկելով՝ իսկոյն քունը տարաւ և սկսաւ երազել թէ Բարե՛գ կը հաւանէ և թէ ձրանսուա մ, պինք կը զիմաւորէ՝ աղաչելով իրեն ընդունիլ ոսկիով լեցուն ստուակ մը։

— Տէր իշխան, տէր իշխան, բաւա իր մտնէ իր ձառանքէն մկուռն ձայնը, Արդարեւ, Առէթէն իր մարդոց պատուիրած էր որ Տէր իշխան կամ առնուազն Վսեմաշուք տէր կոչեն զինքը։

Բայ կամ ժանտախտ պիտի պատահէ որ մարտնչական հաւար հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուին, Բարե՛գ, քաղաքացիները ո՞ր թափին իրենց աղբի թէ՛նք քէները փողոցը, այն ատեն ալ տուգանք կայ, Հարկ է որ քաղաքապետութիւնը կամ տուններուն աղբերը վերցնել տայ և կամ այդ պատճառաւ իր գանձած տուրքը քաղաքացիներէն վերադարձէ, որ պէտքի ամէն մարդ իր զինքն ճարտարութիւնը իր թոյլէն մինչ Հաղաթունալէն Մէրսիլի կերթար, փողոցի ստահակ մը զրոյն անգին քար մը յաջողեցաւ նետել վակոններէն մկուռն պատուհանէն ներս և ճարտարներէն մկուռն գլուխը սկրթելով անցաւ, Դեռ փողոցը ինչու չեն հակեր իրենց ստահակ մարտնչութեան վրայ, Կրնար քարը ու մարդին գլուխը ծանրապէս վերադարձնել և մահ իսկ պատճառել, այն ատեն ո՞վ էր պատասխանատու, երկաթուղայ ընկերութիւնը թէ տղուն հայրը։

Առէթէն իր արտաքին «Այտն» գործի գործարարին բացման հանդէսը կատարեցաւ չորս օրինակի շքեղութեամբ, Ներկայ էին չորս մը պաշտօնական անձնակազմներ, որոց մէջ կը յիշենք Յունացի Գեր, Մետրապոլիտը Գեր, Գերմանական ընդհանուր հիւպատոսը, Առանց չափազանցութեան, ներկայներու թիւը երկու հազարը կանցնէր, Տիկիները և օրհորները իրենց գունագեղ արդի գարշերով իրենց յատուկ տեղերը գրաւած էին հոն, Որոշեալ ժամուն ընդհանուր տրոփէն Պ, Կունքոման ընծաւորացաւ և սքանչելի հոտ մը արտասանեց Գերմաններէն լեզուով, Ծառախոսը նախ և առաջ շնորհակալութիւն յայտնեց ներկայներուն որոնք պատուած էին հանդէսը, և ապա ի մէջ ալից ճարտարարուեստի ներառող ըրած, յայտարարելով որ առանց անոր գլուխներ, ազգերը չեն յաւաքուիմք, ինչ թուրքիս ալ այս մասին բազմակից պիտի ըլլայ Եւրոպական ճարտարագործ Տէրութեանց, Պ, Կունքոման մեղ թանքը երկու վերջացուց իր ճառը գործունայլէն կը թափարկէր ընկերութեան վարչական ժողովի խորհրդական Պ, Ար վանդակաւ։

Հ. ԵՒ Մ. ՏԻՐԱՅՈՒՆԵԱՆ ԱՏԱՄԱՐՈՑՈՒՄ

Հաճի Սթամ փողոց Թ. 20

Արուեստին վերջին կատարելագործման պահանջներուն համեմատ կ'ըզրմանեն ակունքներ, փոստած կամ հիւանդ, լինանք ու հիւանդութիւններ, կ'իյն ամէն տեսակ ակունքներ, ոսկիէ գործեր, պրիճ ու օրք և ինչ։

Կ'ընդունին իրենց նոր փոխադրուած տան մէջ տնին օր ժամը 9-12 և Կ. Ե. Ժամը 2-5 բացի կիրակի օրերէ։

Առէթէն ընդոստ արթնցաւ, — Ի՞նչ կայ, Պապար կրակ առաւ, — Ո՛հ, տէր իշխան, ալ մեր պատու հաններուն տակ, նեղ փողոցին կողմը, մարդ մը հոգեմարտ փնտրել մէջ կը հեծէ։

— Անպիտան, աներես, ինծի ի՞նչ կը փերաբերի ատիկա... Ի՞նչ համարակուլութեամբ կ'ըզաւ արթնցնել զիս պատու հաններու տակ լացող գինւով մը համար։

— Ներքե՛ք, տէր իշխան, գինւով մը չէ, Ծնորդով մարդ մըն է, մահացու կերպով փրաւորուած, և որ կը խորէ ձեզի հետ խօսի։

Առէթէն իր անկողինէն մէջ նստաւ, — Ուրեմն գացիք զինք տեսնելու, — Այո՛, տէր իշխան, փողոցին սէջ հեծեալները լսելով՝ անմիջապէս լապտերներ ատինք և զայոյններով գիտեալ՝ ձայնին կողմը գացինք... Մարդ մը գետին փռուած էր, և սոսկալի վերքէ մը արիւնը կը հոսէր ստատորէն, երբ մեզի տեսաւ, հարցունք իրեն թէ ի՞նչպէս կրնայինք օգտակար ըլլալ իրեն, Ինքն ալ մեզի հարցունք թէ ի՞նչ Առէթէն պապար ալ այս էր, Մեր հաստատական պատասխանին վրայ՝ աղաչեց մեզի որ ձեր քովը

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԻՒ ՄՏԵՓԱՆ ԻՓԼԻՔՆԵԱՆ ԱՅԻ ԵՕՐԿԻ ՓՈՂՈՅ

ՃԱՇԱԿԱԽՈՐ, ՏՈԿՈՒՆ, ՍԺԱՆ

Ամէն շաբաթ Նորաձեւութեանց համեմատ ապրանքներու ճոխ գանազանութիւն մը կ'ստանանք։

Շաբաթ օրերն մասնաւոր տեսակներու վրայ 20% զեղչ տեսնուած օրերն ընդհանուր կ'ստորուանք։

ՆԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 14 Օգոստոս. — Կատարութիւնը հրամայեց Մեծ Տէրութեանց մայրաքաղաքներու իր ղեկավարներուն, որ բոլոր կերպով բողոքեն Կրետացիներուն Ստամքի իր ղեկավարութեամբ իշխանութիւնները արտաքուլու կանխատեսուած մեքենայութեան զէնք։

ԿՈՅՆ. — Իտալական պաշտօնական ղեկավար մը համեմատ, հաշտութեան բանակցութիւնները սկսած են թէ՛նք, սակայն պայմաններու մասին հրատարակուած կանխատեսում անհիշելի է։

ՆՈՅՆ. — Ալպանացի ղեկավարականները Ալպանացի, Բրիտանացի և Տիւրքիական ղեկավարները բացին և գաղափարաւորապէս ազատ արձակեցին, որոնք իրենց միացան։

ՆՈՅՆ. — Անտիկ հրդեհ ծագեցաւ և ղեկ մտածուելու ետեւեւ ետք կոչուած թաղը հարկէն աւելի զահեղ կան, Հրդեհը հրշէջ խուճարին անմիջական օգնութեան շնորհիւ կարելի եղաւ մարել։

ՆՈՅՆ. — Ներքին գործոց նախարարութիւնը որոշեց մայրաքաղաքի, Ալպանացի, Սիրիայի, Պերսիայի, Հայկական, Բաղդադի կուսակալները պաշտօնակ ընել։

ՆՈՅՆ. — Պերսիայի կը հեռագրուի թէ թուրքիս պիտի ընդունի կամ Պերսիայի տի առաջարկութիւնը։

ՆՈՅՆ. — Այսօրուայ «Թափն»-ը, իրմ բազմական մէջ կը բազմէ տեղւոյն տարկանական բռնութեանց ղեկ և առիկա հակասահմանադրական կը նկատուի։

ՆՈՅՆ. — Վարչապետ Ղազի Մախթար փաշա քանի մը օրէն տեղէն կը մեկնի Գարապատի քիւմուկները իր առողջութեան համար։ Այսօր քաղաքային իշխանութեան համար։ Այսօր քաղաքային իշխանութեան համար։

ՆՈՅՆ. — Բ. Դուռը մերժեց հաստատել Սեւ-Եւրոպական սահմանազուլի բորոգութիւնը։

ՆՈՅՆ. — Վիեննայէն կը հեռագրեն թէ Իտալիա կը պարտադրէ մեծ Տէրութեանց փոխադրենք զինքը։

— Ի՞նչ տեսակ մարդ է Անտիկ ինչ է — Չենք գիտեր, տէր իշխան, — Թո՛ղ կրողին երթայ այդ վերաբոր որ մեռնելու համար միջոցը կը գտնէ ուրիշներ անհանգիստ ընելու, Ի՞նչ, կարելի չի՞ պիտի ըլլայ քիչ մը հանգիստ քանալ՝ առանց որ Վենետիկի բոլոր հոգեւորները զան ստեղծեն քաջին։

Այս ըսելով՝ Առէթէն հրաման րրաւ որ երթան վերաբորեալ փոխադրեն պալատ՝ իր փնտրելու պահանջած բոլոր զգուշութիւնները ընելով։

— Մենք ալ ճիշտ այդպէս ըրինք, ըզաւ ծառան։

— Եւ ո՞ր զրիւր զայն, տնային սրբիկայ, Ի՞նչ, դուն քոյն զրիւրը կը կարծես ուրեմն որ իմ տունը հիւանդանոց է։

— Տէ՛ր իշխան, վարի յարկի սենեակը զրիւր որ պատուական անկողին մը կայ, Եւ մարդ զրիւրի որ վերաբոր մը կանչեն։

— Կա՛ւ, Կա՛ւ, Կորսուէ՛ք...

(Շաբաթ օրերէն)

որ Թուրքիոյ ընդունել տան գրաւեալ կողմերնորուն ինքնօրինութիւնը։

ՆՈՅՆ. — Նախարարաց Խորհուրդը պաշարման փնտրութեան հրատարակեց ի Բոսանա։

ՆՈՅՆ. — Ստիւտնական տեսչութիւնը խիստ հրաման տուաւ որ Քոմիտէին ընթացքը լրտեսէ։ Այս մասին մասնաւոր հակադրութեան տակ պիտի առնուին Մասնուտ Շէյքի ժաշա, Թալաղ, Ճափիտ և Հաճի Ատիլ պէյերը։

ՆՈՅՆ. — Ալպանացի ղեկավարները Քոմիտէին միջոցը հոս գումարուի։ Այս միջոցին մէջ Քոմիտէին յառաջիկայ երեսփոխանական ընտրութեանց հանդէպ իր ղեկավար պիտի ճշդէ։ Այս մասին հակաթիւթիւտական շրջանակներու մէջ մեծ անհանգիստութիւն կը տիրէ։

ՆՈՅՆ. — Այսօր տեղւոյն Եւրոպական ղեկավար Պ. Կրիւարիս այցելեց Արտաքին գործոց նախարար Կրետական Տէրին, և երկուստեայնութիւն մը ունեցաւ, անոր հետ։

Հասկցուեցաւ որ այս տեսակցութեան մէջ ղեկավարը նախարարը ապահովեց, որ Եւրոպական տեսչի մը վեր իր սահմանազուլը կը զօրացնէ, որեւէ անակալակ ղեկ յանկարծակի չգալու համար։

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈԼԵՃ (INTERNATIONAL COLLEGE)

Ի Զ Մ Ի Ր

Հաստատութիւնը կը թեկնուի իր 22րդ տարեկիցներ, Ունի երկու ճեղքեր, Նախապատրաստական և Ուսումնարան, իւրաքանչիւրէն զարգացող 4 ական տարի։

Մասնաւոր խնամք կը տարուի ուսանողաց ֆիզիկական և բարոյական առողջութեան։

Դիւրուսոյց և գործնական մեթոտներով կատարուին Թրքերէն Հայ. Ֆրանս. Անգլ. և Յունարէն լեզուները, Մաթեմատիկ, Գիտութիւններ Պատմ. Ոսմ. Ազգ. Ընդհ. Դաս վաճառականական կատարելա դասընթացք մը։

Դպրոցիս ութամեայ դասընթացքը լրացնող և քննութիւններէ յաջողութեամբ անցնող չընտանաւարներուն կը տրուի B. A. և B. C. պատուոյ աստիճաններ։

Դոկէի գիշերօթիկ ուսանողաց տարիւրը նշանակականներու համեմատ 28-30 Օսմ. Կէսօրին զպրոցի ճաշարանէն ուսող ցեղեկեայ աշակերտներուն տարիւրը 12 Օ. Լ. Միայն դասագին 6

Նախապատրաստական ոչակերտներուն կէսօրուան ճաշի համար 10 Օ. Լ. Միայն դասագին 4

Մուտքի քննութիւններն ու արձանագրութիւնները տեղի կունենան Սեպտ. 24-28. (Ն. Տ.) իսկ կանոնաւոր դասերն կ'սկսին Սեպտ. 30. Երկուշաբթի։

Առաւել տեղեկութեանց համար գիտել Դոկէի Տեղերէն։

15-7 ՏՕԲ. ԱՂԵՔ. ՄԱԳԼԱՆԻՆ

« ARMENIA »

Դրական, պատմական ու քաղաքական կարեւոր յոգեաւանք պարունակող անգլիերէն պատկերազարդ պարբերական մը, որուն կախատակցին Ամերիկացի ու Եւրոպացի նշանաւոր գրագէտներ։

Այս պարբերականը որ Ամերիկեան ու Եւրոպական Մամուլէն սեփական գնահատուած է, զօրաւոր կերպով կը պաշտպանէ հայոց շահերը թէ՛ Ամերիկայի և թէ՛ Թուրքիոյ մէջ։

Տարեկան բաժնեգին երկու տոյար անգլիերէն մէջ։

Դիւնի՝

Editor of Armenia P. O. Box 209 Mad. St. New York, U. S. A.

Հիւանդին մէջ բաժանող գրուի ու գողները կրնան զիմել «Դայինք» իրմ բազրութեան։

10-8

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Ուրեմն պէտք է ընդունիլ ո եւ է ԲՕԼԻՍ որ չէ խմբագրուած ի նպատակ ապահովագրեալին եւ չէ երաշխաւորուած առաջնակարգ ընկերութենէ մը:

1. ՆՈՐ ԲՕԼԻՍԸ

Տարեկան շահարածիկներու վճարումով, որ կոչուայ իր ապահովագրեալներուն ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ

ԷՔԻԹԱՊԼԸ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ.

ՏԱՐԱԿՈՅՍ ԶԿԱՅ ՈՐ ԻՏԷԱԼ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Է ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼԻՆ ՀԱՄԱՐ

Եւ իրօք անժխտելի է առանց սեղմումի որ կը նախատեսէ պատերազմի վտանգը առանց յաւելուածական վճարումի, որու փոխատուութեան արժէքները, ի հարկին Բօլիսին վերագնումը, բոլորն ալ արձանագրուած եւ երաշխաւորուած են ԷՔԻԹԱՊԼԸի նոր Բօլիսին մէջ.

2. ԷՔԻԹԱՊԼԸՆ 50 ՏԱՐՈՒԸՆԷ Ի ՎԵՐ ԳՈՅՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻ

ԷՔԻԹԱՊԼԸՆ ԻՐ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՐ ՈՒՆԻ ԱՐԵՎԻ ԳԱՆ 500,000 ԸՆՏԱՆԻՔ ՎՃԱՐԱՆԷ ԻՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԿԱՄ ԱՆՈՆՑ ԺԱՌԱՆԳՈՒԴՆԵՐՈՒՆ 3'671.000.000 ՄԻ

ԻՐ ACTIFԸ 1910 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31ԻՆ ՀՄԱԾ Է	2.564.000.000 ֆր.բ.
ՈՐՈՎ ԱԻԵԼՑԱԾԸ ԻՐ PASSIFԻՆ ՎՐԱՅ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՅՑ Է	441.000.000 ֆր.բ.
1909ԻՆ ԻՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՎՃԱՐԱԾ Է ԻՐ ԺԱՀԱՐԱԺԻՆ	49.000.000 --
1910ԻՆ -- -- -- -- --	55.000.000 --

Հասարակութեան առջև այս առաւելութիւններով ներկայացող ընկերութեան մը պէտք է զիմել անշուշտ՝ ապահովագրեալ ու եւ տիրանալու համար Բօլիսի մը, որ խմբագրուած ըլլա՛յ գերազանցօրէն նպատակաւոր պայմաններով եւ ըլլա՛յ միանգամայն ամենէն առատաձեռնը:

ԻԶՄԻՐԻ, ՇՐՋԱԿԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՐՇԻՊԻՂԱԳՈՍԻ
ԿՂԶԻՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՑ

Լ. ԵՒ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

Այի Եօրկի Կոստանդ Սիսիանեան Վերխան Թի 9-18